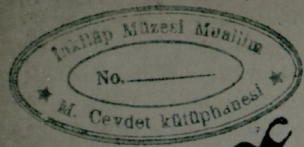

۱۳ خزان ۱۹۱۸

صافی : ۴۸

ایک نئی جلد

تیکلی محبوس

لسانيات

تورکجه ايله هندو - اروپايي وسامي

لساندره کلمه نك نمایی

کلمه نك نه درجه مهم وچوق معانی بر اشارت اولدنی لفظ ایله معنا مقاله سنده کوره شده ک شیدیدیه باشقا نقطه نظرده کلمه نك تخایی یا فاعله چالیشاجنر. ایشه سزه برکله : (کدنی) که هیچ برجهسته باصیان، وورمان تلفظ ایده جک اولورسوق باشقا معنایه، (دی) جهسته باصارق، وورارق سويلرسک باشقا معنایه دلالت ایدهر. لساندره نه قاندار صائله متنی کله وارسه بونلرک متکلمه مضاف مفعول صریحی ايله استغنام شکلری بری برلندن آتجاق بوله خصوصی برطرز تلفظه آریلا ییلیر: قونوی، فوتومی؟ چانتای، چانتای؟ اودای، اودای؟ پومورتای، پومورتای... الخ

سوک سته لره وورغو (آقمان طونیک) نامی ویریلن بوصوقی حادثه لساندره اولدنی مهم بر موقع اشغال ایدهر. بوتون نبی حاضرله مخفف مصدرلره لاکز وورغو ايله بری برندن تقریب اولونایی: کوله، کولسمه، آغلاما... کیهی. (قاجدی، آجدی، واردی، یازدی... الخ) کیهی کله لره وورغوس ویا وورغولو اوقوندقنلره کوره ایکی معنای اولور: قاجدی، قاجدی؟ یازدی، یازدی... طبیعی درکه کدنی ايله کدی-ی، کوله ايله کولسمه عینی کلمه نك مختلف شکلری، یازدی ايله یازدی-ی ایشه آیری ایکی کله در. برنجی کله لره شکلاری، ایکینچیلرده بالقات کندیلری تعین ایدنر ش آتجاق «وورغو» در. او حالده وورغو تورکجه کلمه نك تعیینه خدمت ایدهن بر عنصردر، و محموله ظن اولوندی کیه وورغو یالکیز هندو-اروپایي لساندره مخصوص دیکلدر «شیدیدیک وورغو» داها جوق موعقلده و مورغدر کله لره ولالاند. یغنی هندو-اروپایي لسانلر ن بعضیلرک ایشه وورغو غائب ایدن کلمه نك ظاهر کنی در کله لره شور. یه اوتونولمالی که هر هانکی وورغو ايله اوقونایی لازم کن برکله وورغوس تلفظ ایدهلجک اولورسه در حال مقبول اولان شیوه دن اخراج ایدهلش اولور: مثلا «کوله دی» کله سی کول جهسته باصامارق، سولکجه چی اوزاتارق اوقویاجق اولورساق موسوی آغری تقلیدی یاغش اولورز.

برده شو: (قاشچی) کله سی، سوکدن اولکی جهسته، برده و وورارق برده و وورماریق، اوقویام؛ کلمه نك املاسنه دکل ساده جه سنه اهمیت ورمه؛ وورغوس اوقودیمز زمان-سو امله نه قاشچی معناسی آتلاورز؛ وورغو ايله اوقودیمز زمان ایشه کلدن ایکی معنا آتلاشیلا بیرکله هانکی سنک قصد ایدهلکی

آتجاق کله چی برجه له آرانسنه قولانارق تعین ایده ییلیر:

(۱) بکا چو غوغک آرقاسی قاشچی دیدیکز؟

(۲) نرمدی چیرکین: قاشچی، کوزمی؟

برنجی جمله ده «قاشی» آمرینک استفهای، ایکنچی جمله ده «قاشی» اسمک غایب مضاف واستغنام شکلری در؛ او حالده آیری ایکی کله در ویا ایکی کله چی بری برندن آتجاق جمله دک موعقلری واسطه سیله تقریب ایده- ییلیروز.

جمله ده استعمال کله چی تعین خصوص سنده وینادی بی رول کیمهدر. ایشه: «بابا، طاش، آلا، قورت...» کیی برصیرا کله لر. بونلرک، بردن برده، اسم اولدقاری، سوله مکده تردد ایتیزه؛ حال بوکه: «بابا آدم»، «طاش پوره کالی»، «آلا یا قاتل»، «خنجر قاشلر»، «قورت حریف»... ترکیلرینده بوکله لر تام برده صفتدر.

ایشته دیکر برصیرا کله لر: قورو، یوز، دوز، آج، صاغ... قیز، دیز، بزقات، یوز، یازماغ... بونلرکده آتجاق جمله دک موعقلره کوره صفت، اسم ویا آمر اولدقاری آتلاشیلا بیر.

برکله نك جمله دک موعقله نوع و شکلک تعین ایتسی بوتون لساندره اولدنی کیه لساندره دخی پک واسع مقیاسده در. آتاشیدیک بر قاج-یتال بو خصوصه ایدندیکز فکرک بر آز دها تبارز ایتجهسته خدمت ایدهمیری:

(۱) آتی (تلفیح معنایه مجرد اسم)؛ آتی (آتی اسمک مفعول صریحی)؛ آتی (معلوم حیوان)؛ آتی (آتی اسمک مفعول صریحی)؛ طاشی (آمر)؛ طاشی (طاش اسمک مفعول صریحی)... وسائر.

(۲) قارا (دیکر مقابلی، اسم)؛ قارا (سیاه معنایه صفت)؛ قاره (قار اسمک مفعول غین صریحی)؛ قوجا (زوج معنایه، اسم)؛ قوجا (صفت)؛ قوجا (قوجا- من دن آمر)؛ آتی (وچلی معنایه اسم)؛ آتی (دلالتی و مقابلی صفت)؛ آتی (آجیق دن آمر)... وسائر.

آتاشیدیکه مثال ایشه بونلرک جمله سندن دها مهم بر خصوصیتی حائزدر:

(۱) بوسنه شهریزه ایکی ایثار اتور کلدی؛ (۲) بوسنه شهریزده ایکی ایثار اتور کوردیم. برنجی جمله ده (ایکی ایثار اتور) فاعل، ایکینجیه ایشه مفعول صریخ در. محموله بر مفعول صریحی نکره اولدنی زمان فاعل دن فرقت اولارق، علامتسر استعمال ایدهر و آتجاق تحلیل ايله مفعول صریخ اولدنی آتلاز. معرفه مفعول صریحی ایشه دائما بر علامته، بر لایحه ايله فاعل دن فرق ایدنر بریز. فرانسیزجه و ایکینچیزجه کیهی هندو-اروپایي لسانلر ایشه مفعول صریحی آتجاق جمله ده اشغال ایتدیک موقعدن تقریب ایده ییلیر:

Paul aime Emile

(پول آمیل سهویور) جلمسنده آمیلک مفعول صریخ اولدنی فاعل دن سوکرا کدیکدن آتلاشیلاور.

یوقسه باشقا علامتی حائز دیکلدر. فقط بزده نهایتده ک «ی» دن دولای جمله نك تریینی (آمیلی پول سهویور) حالنده چه ویریش اولسوق- فاعل ايله مفعولک تعیننده یا کیلیق ممکن دیکلدر.

بوتون هندو-اروپایي دینلر لسانلرک نشأت ایتدیک آتالان اصل هندو-اروپایي تایی ویریلن لسان-اسمک سکیز حالته مخصوص اولق اوزده نهایته حوق ایدن علامتله مالک ایدی؛ فرانسیزجه بونلرک جمله سی ضایع ایتش، ایکینچیزجه ایشه یالکیز اضافت علامتی محافظه ایتش، بونلرکده استعمالی اسم خالصه مخصوص قاتلشدر.

معمایه هندو-اروپایي لسانلر دن احوال اسم علامتاری قسماً محافظه ایدهنلر واردر؛ بونلرکده سانسیرتجه، لایتجه، آسکی فارسی وروجه در؛ برآز سوکرا کوره جکمز کیه لساندره بوخصوصه بو هندو-اروپایي لسانلر دن فرقتزدر.

تورکجه فاعلرک تصریتی ده هب صیغه، زمان، شخص، کیت [جمع غائبه ماعدل] کیه مناسبلره مخصوص علامتله تأمین ایدیلکی حالده فرانسیزجه، ایکینچیزجه، آتالان کیهی هندو-اروپایي لساندره فعل برشکاک حقیقی قیمتی آتجاق جمله آرانسنه ک موقعدن تحت ایدیلیر. مثلا فرانسیزجه (donne)، «آلانجه (give)، ایکینچیزجه (give) مختلف صیغه، زمان شخص و کیتله دلالت ایدمیریکی و هانکی سنک قصد ایدیلکی آتجاق جمله دک موقعدن آتلاشیلا بی حالده تورکجه ده مرصیه، هر زمان هر شخص و کیت ایچون خصوصی علامتله، لاحقاً واردر. لسانلر بوخصوصه ده بوکونکی اوروپا لسانلره قاق برصیتی حائزدر.

لسانلرک بئوی تشکلی اعتبارلر بزه دیله «مرفیت کب ایتش بر تصنیف عمومی واردر. بو تصنیف لسانلرک «تجربیدلک»، «التصاقیلک»، «تکسیریلک» «تدارجیلک» و مغایرته استناد ایتکده در.

کله لرینک هب برجمی اولدنی و هر تولو مناسبلرک افاده سی نحوی ترتیبات ايله تأمین ایتدیک ادعا اولونان «تجربیدی» ویا «یکجهانی» لسانلرک نمونه سی اولارق چینجه کوسته برلیور. کله لری بییشیدیریش جوهرلر ولاحه لر دن تشکلی ایدن لسانلر «التصاق aaltinate نامی ویریلور، بونلرکده آت کوزل نمونه سی اولارق تورکجه اوانه ایدیلور.

کله لری قایتاشش جوهرلر ولاحه لر دن تشکلی ایدن لسانلرک تکسیری [à flexion] دینلرک

[۱] تکسیر، flexion آتک موافق ترجمه سیدر. چونکه تکسیر، جوهرک بوزولوب زوال و اعلالوسه ايله باشقا برشکاک کتاب ایتسی در. عریجنده بوسونلر یابیلان جملره (مکسر)، بو طرز استفااده تکسیر نامی ویریلور. (انکاس) کله سنک بومعانی اصلاً ایدمه ویک آشکاردر.

هندو - اروپائی و سامی لسانلر بوزمه‌دن عد ایدیلور.
بولردن ماعدا متعدد چوهرلرک قیاسلارندن متشکل گله‌لر مالک لسانلرده واردورک اولنارده «تاریخی» تسمیه اولونوبورک آتمویرلی لسانلری بوزمه‌ری تشکیل ایدیلور.

بزی باطبع کثرت‌الزاده‌التصاق aglutination ایلر تکبیر flexion علاقه‌دار ایدیلور، و بو مقاله‌ده اتحاق بونقطه نظرندن گله‌لرک تحلیلی تعقیب ایده‌جکر. تورکجه‌ده اسملرک جمله‌ده اجرا ایشدیک و وظیفه سوکنه علاوه ایدیلن بعضی علامتلرله تأمین ایدیلیلور. معمایه اسملرک علامتندن عاری اولدیی بر حالده واردورک فاعل شکلدر. اوله ایشه تورکجه‌ده اسملر ایک قسمندن کیم ایدیلر:

(۱) دکیشمین قسم: (۲) دکیشن قسم.
بواکی قسمه یك مختلف ناملر ویرلکده‌در. بژ ترجیحاً گله‌لرک دکیشمین قسمته (ماده igem) دکیشن قسمته لاحق affix دیه‌جکر. آشناییده‌کی ایک مثاله برنظار عطف ایدیلر:

(۱) بیلکی، بیلکینک، بیلکی، بیلکی‌یه، بیلکیلر، بیلکیلرک...
(۲) بابا، بابانک، بابایی، بابایه، بابالار، بابالارک...

برخی سیراده بیلکی، ایکنجی سیراده بابا گله‌لرته (نک، بی، یه، لر، لک، ...) کیمی گله‌لر علاوه‌سیله بو ایک گله مختلف شکل و حاله نقل ایدیلور.
یعنی (نک، بی، یه، لر، لک، ...) گله‌لری لسانده موجود اسملرک کافسته ویریله بیلیر. ایسته بوجه‌لره (لاحقه)، ثابت قالان (بیلکی) و (بابا) یه‌ده «ماده» دییلیلور. شوراسی شایان دقت درک بیلکی و بابا ماده‌لری لاحق‌ندن مجرد اولاراق، فاعل اولقی اوزره، جمله‌ده استعمال اولونایلیر.

شیدیده «بیلکی» ماده‌سته دقت اولونسون؛ کورولوپورک بوده ایک قسمدن تمرکیدر. بیل-کی بو «کی» چیمسی، «ویر، سر، سوز...» کیمی ماده‌لرده لاحق اولوب اولنردن (ویرکی، سرکی، سوزکو...) کیمی اسملرک اشتقاقیه خدمت ایدین بر لاحق‌در. حال بوک (بابا) گله‌سنک سوکندن همرانکی برقسبی آتمس اولساق آرتاق اولان (باب، باب، باب) قسملری بابا ایلر مناسبتی حائر هیچ برمعنایی افاده‌ایتر. اوله ایشه (بابا) ماده‌سنک ایک‌قسمه تحلیلی ممکن دکلیر. شیدیده شایان دقت دیگر برجهت دها وار: (کی) لاحق‌سی ایلر (نک، بی، یه...) احوال اسم لاحق‌لری آراسته‌دن اساسی بر فرق موجوددر. احوال اسم لاحق‌لری هراسنک نهایتیه کثیرله‌بیلدیک حاله (کی) لاحق‌سی هر امرک نهایتیه کثیرله‌بیلر. برده احوال اسم لاحق‌لری عینی گله‌لرک مختلف شکللری تشکیل ایشدیک حاله (کی) لاحق‌سی یکی بر گله تشکیلیه خدمت ایدیلر. اوله ایشه لاحق‌لرده ایک قسمدر:

(۱) اشتقاق لاحق‌سی suffixe درک هر ماده‌یه قیاسی اولاراق الحاق ایدیلر؛ هانکی گله‌لرده

بولوندی اتحاق سماعاً معلوم اولور. و لاحق بولوندییه ماده‌لردن یکی گله‌لر تشکله خدمت ایدیلر.

(۲) تصریف لاحق‌سی Désinence درک گله‌لرک مختلف شکللری تشکیل ایدیلر؛ فقط گله‌لرک ماهیتی دکیشدیرمن، یکی گله‌لر تشکله خدمت ایتر.

کندیسنده هیچ بر نوع لاحق بولونمایان ویا لاحق‌لردن تجرید ایدیلن گله‌یه ویا گله‌یه قسمته (چوهر racine) نامی ویریلیر.

برچوهره غیر محدود مقدارده اشتقاق و تصریف لاحق‌لری کثیرله‌بیلیر:

پچیم (بر اشتقاق لاحق‌لی گله)
پچیمیز (ایکی اشتقاق لاحق‌لی گله)
پچیمیزلک (اوج اشتقاق لاحق‌لی گله)
پچیمیزلکی (اوج اشتقاق بر تصریف لاحق‌لی گله)
پچیمیزلکاری (ایکی «ایکی»)
پچیمیزلک‌لرندن (اوج «اوج»)
پون‌ده دها زیاده لاحق‌لی تورکجه اسمی ماده‌لر اولایلیر.

تورکجه‌ده فعللره عینی تحلیله تابعدر:

کیم: بر لاحق‌لی گله
کیشدیر: ایک لاحق‌لی گله
کیشدیرت: وچ
کیشدیرته: دورت
کیشدیرته‌دی: بش لاحق‌لی گله
کیشدیرته‌یچی: بدی
کیشدیرته‌یچکاری: سکیز لاحق‌لی گله
کیشدیرته‌یچکلرندن: دوقوز لاحق‌لی گله...

هندو-اروپائی لسانلر بوخصوصه‌ده بری برلرندن فرقی‌در. فقط مقایسه طریقله بوزمه‌لرک آنا لسانی تأسیسه چالیشان لسانیاتجیلر اصل (هندو-اروپائی) ده گله‌لرک اوج عنصرندن مرکب اولدییی سولیر:

(۱) جوهر، racine
(۲) اشتقاق لاحق‌سی suffix
(۳) تصریف لاحق‌سی déinence
بوخصوصه‌ده هندو-اروپائی گله ایلر تورکجه گله آراسته‌دن فرق یوق دیک‌در. مثلاً رومیجه (آق‌تور = بیدجی) گله‌سنک مضاف ایلی (آق‌توروس = بیدچینک) اولوبورک شکل اعتباریلر هر ایک گله عینی وصفی اراده ایدیلر:

آق‌تور، (آغو - بیلک) دن (آق) جوهری ایلر عالمک مناسبتی افاده ایدین (تور-یچی، چی) اشتقاق لاحق‌سندن؛

آق‌توروس = بیدچینک گله‌سی ایشه جوهر + اشتقاق لاحق‌سی + تصریف لاحق‌سندن تشکیل ایش بولونوبور.

شیدیدی برده آشناییده‌کی مثالی مقایسه ایدیلر:

تورکجه
فرانسجه
je parle
tu parles
سول-بیورسم
سول-بیورساک

سول-بیور
s. - O. S.
سول-بیورساک
v. - EZ
سول-بیورلر
ils - cut

فرانسزلرک (، es، ، ez، ent، ، s، ، z، سکیز، لر)

لاحقه‌لری برینه بزم (م، سک، ، ز، سکیز، لر) لاحق‌لرته واردور.
بوخصوصه‌ده، تورکجه‌لرک تصریفی ایلر هندو-اروپائی برلسان اولان فرانسجه‌لرک تصریفی آراسته‌ده شکل فرق یوقدر. معمایه هندو-اروپائی گله ایلر تورکجه‌لرک‌لرک تحلیله‌ده بعضی فرق‌لر واردور؛ شیدیده اولنری کوسته‌رلم:

۱ - هندو-اروپائی‌ده جوهر، مجرد اولاراق، استعمال اولونماق اساسدر. کرچهر وجه آق‌تور، پاتیر-بدر، میتیر - والده) کیمی اشتقاق لاحق‌سیله تشکیل ایدین گله‌لرک مجردلری مستعمل ایشه‌ده رومیجه خرونوس - زمان، آده‌لوس - قارده‌ش کی گله‌لرک فاعل حالده لاحق‌لر، و (خرون، آده‌لف)...

هیچ مستعمل دکلیر.
تورکجه‌ده فاعل حاله مخصوص بر لاحق‌لرک موجودتی شیدیده قادر اثبات اولونمش برشی دکلیر.

هندو-اروپائی‌ده فعلی جوهرلر ماده‌ده مجرد اولاراق قوللایلار؛ تورکجه‌ده ایشه مطرداً فعلی ماده‌لر امرلری تشکیل ایدیلر؛ یالکیز (۱)، صائیلرله منتی اولان ماده‌لر (ی) ایلر شایان لاحق‌لرله اتصال پیدا ایشدیک زنده بولماق غائب ایدیلر.

۲ - هندو-اروپائی‌ده اشتقاق لاحق‌لری تعدد ایدیلر؛ ده تصریف لاحق‌لرینک تأویلی اصل مشاهده اولونماز. مثلاً رومیجه (آق‌توروس-بیدچیلرک) گله‌سنک (ون)، بردن، هم چمه، هم مضاف ایلر، هم مذکره دلالت ایدیلر.

بو خصوصه‌ده هندو-اروپائی لسانلردن فارسی تورکجه‌یه آک زیاده مشاهدیلر. فارسی (درختانرا) گله‌سی (آغانجارک) گله‌سیله عینی تشکیل اصولی عرض ایدیلر: ماده + جمع لاحق‌سی + مضاف ایلر لاحق‌سی.

جغرافی و تاریخی مناسبتی حائز اولان تورک‌لرله ابراهیلرک بوکونکی لسانلرله کورولن بو شکل مشابهتی هر حاله‌ده مهم بر تظاهر ایلر.

۳ - هندو-اروپائی‌ده جوهرلرک، بخصوص فعل جوهرلرینک صائیلر - تصریف آتنامه‌سنده - تحول و اغرلر و بوبوحوال عمومی و بر درجه‌یه قارقی‌سی برمایندیلر. تورکجه‌ده ایشه بوکا بکیزه بر تظاهر اثبات اولونمش دکلیر.

بو اوج آسملر فرق یالکیز بو ایک‌زمره لسانلرینک منشأ بر اوق ویا اولماق خصوصه‌ده بوبوک بر اهمیت حائزدر.
هر حاله کرکه‌لر تورکجه، کرکه هندو-اروپائی لسانلرده گله‌لرک جوهرلرله شلاوب تصریف لاحق‌سیله نهایت بولاسی وهر اوج عنصرک تک بر کرکه تشکیل ایتیمی اساسی مشترک‌در. (بولینغ) کیمی لسانیاتجیلر

خکايه

روس ادبياتند

دنياك تلويديني و حرمت ايديتيكي يو بويوك اسم
حقنده اوزون اوزادي به ايضاحانده بولونق زاندر.
متمددفهرزم بر سهاله لرمن، مجموعه لرمن، غره لرمن زده
اونك صنعتند، تاثيراتندن، حياتند بحث ايديتلر.
حتي رومانلرندن بعضيلاري لاسنزه ترجمه ايديلي.
روس تلويديني بويوك حروري و معروف مغفكري
اوزون حياتي «ياستاي پولياما» صيفينه كچيرمشر.
بوصيفه حياتي اوني ده، كوچوك ياشدن كويليلره
ناسده بولونديري. بويان يانه ياشايش، بويوك
عمرده، تاكيج ياشندن اعتباراً خلق سهولكيسني
اويانديري. نولسوي بوتون حياتي كوويليرك تدريس
و تاليمسته حصر ايدي. اونك ذوقني لطيفي ذوق،
اونك لسانني اطلوغري، لك تيز لسان بيلدي. اوني
كندرينه يوكسلكم ايچون كندني او كا قدر اكد.
كندرينه حقيقي خلقك يوكسلكم سنده، حقيقه نائل
اولماسنده ارادي. يو امالريي كا ياستاي پولياماده
آچديني مكشيد، كا تربويي مقاله و مجالده لرند،
كا نو قرا ناسلرند، كا رومانلرند و تفكر اتند بر
اظهار ايدي. بعضي ده، بكون آشفاده مترجم بر
نونه سي اوقايچمگز كوچوك حكايه لرده او كويليرك
مرحمت شايان يوسفول حياتارني عادت بر فوطوغرافي
صداقتيله تثبيت ايدي. و بخوروملك، و به مجورلك
حقني مرفه و لايق جيعندن ايستدي.

بابا واسيل

۱

سوك بهاردي. كون دها آغارماشدي. پوپ
واسيل داويدوويچك صمان داملي اويك ئوكنده،
دون طومتن بولنه بر طاليقا، بويوك بر كورولني
قوباروق دوردي. ايچندن، قاتنان كيش، باقاسي
قاليق باشي كاھلي بر آدم ايدي. باركيزني دور.
ووردفن سوركه، قاجچينيك صاييله اوك پچيرمه
ووردی. اوامطده اوشاقله اشجي قانديك اوطور.
دقارني بيليردي.
— كم او؟
— پوپ واسيلي كلدن.
— نياچاقك؟
— برقادين اوليورده، اونك ايچون ايسته بوم.
— اما سن كيكس؟
— بن «دوزدرمو» كويندم.
اوشاق لاسايي ياقدي. دهليزه، ووردان اولويه
چيقدی. كويلي آرايه لك قاوسندن ايچري آلدی.
باباسك قازيسي، كيجه لكلي، آتقيلي و ترلكلي
ايري برقاين، افنديرك اوطلسندن چيقدی، سرت،
كوچه نيك برسله :

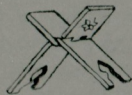
يو جهندن توركه ايله سانسره آراسنده هيچ
بر فرق اولايديني سويله بولر. فقط مختلف مناسبتلري
افاده ايتك ايچون توركه مختلف و متوالي لاحق
قولانديني حالده هندو اوزوياني، جوهرك شكلي
بوزق و قابل تحليل كورونه بن تك برلاحقه قولانق
اصولنه مراجعت ايديبور. بونك نتيجهي اولارق
توركه بر جوق مناسبتنيك بر كلدن جمعيده بيلدي
حالده هندو - اوروياني يوناسناري مستقل بر طاقيم
كله ويا اذاتلر افاده ايتك مجبورينده بولونبور.
مثلا توركنيك (كله دي) كي قيصه بر كله سي
فرانسجهده (Est-croquis nest pas venu)
كي بري برمن آري بر صبرا كله لرله ترجمه
اولوناييلور. آشكارده فرانسجهك بو جله سي
تاليمه چينهك داخل اولديني بكجهاني زمينه سته
مخصوص بر منظره اراهه ايدر. شيدده مختصراً
سامي كلك تخليقي عرض ايدلم.
برجوق كله رلي لاسنزهك مانوس اولان عربيجه
سامي برلساندر، تكسبريليكك لك مكمل برغونه سي ده
عد اولوغندهر.

سامي لسانلارده، مثلاً عربيجه ده، يالكز صاملر
كلهك بناي واصل حروفلي در. حركلر و مدللر
اشفاق و تصرفيه خدمت ايدهرلر. بوند باشقا
عربيجه اون قادار زاندر حروفده استعمال ايدهر، و بولري
كلهك يالكز نيهاتنه دكل، باشنه واورناتنده
علاوه ايلر :

علم، علم، معلوم، اعلام، تعليم، تعلم، معلم، متعلم، استعلام... كيلي.
تعلاری ده يوكاشابه بر اصول ايله تصريف اولور:
يعل، يعلان، يعلون، تعلم... الخ.
يو اصولك نتيجهي اولارق عربيجه كله وزن
دينيان معين شكللر محدود و مقيددر.
سامي لسانلرك منتظم و زينك مكمربني توركه ده
دكل هندو - اوروياني ده دخي يوقدر.

فقط مكمربني (flexion) هندو - اوروياني
وساي لسانلر مخصوص دكلهر. سوك زمانلرده
ياك ايلري كوتورون لسانيات تبيلاري بر جوق يك
وحشي و يم مدني قوملرك لسانلرند مكمربنيك
مكمل نونه لرني كشف ايتش، او مشهور تصنيفده
كنديلكندن حكيدن ساقط اولمشدر. بزم بوراده
حالا بويوك بهر ايميت و برديكمز بوسا كيش نظريهك
حقيقي ماهيتي دها بارز سورونده ميدانه عيني ايچين
بركرده اها اشتغال ايدهر ك اولورسه فضله عداولو ناز،
فلتنددم.

احمد جواد

— به بريي كلدی؟ دیدی.
— بن، باباي آغه كلدن.
— سز لرده حاله نه جورلا بوركسز؟ دهاصوياني
بيله ياقاشكسر.

كويلي اوزن ايچري كيردي. مقدس تصويرلره
باقا ياقا تلپندي. باباسك قازيسنه سلام و بردی.
وقايك ياندره برپيكه اولوردي.

قازيسي اوزون و عذابي بر وضع حلدن سوركه
دنياه بر اولو چوجوق كيترمشدي، كندى
اولوردي.

كويلي اولورمشدي، واطلدهك شيلره باقا ياقا
باباسي هانكي بولن كيرمه چكني دوشونبوردي :
كليركن يايدي كي دوس دوغري «فوسويه» دني؟
بوقسه صابا برپولمني؟ قصبهك ياندرهك پول فنا
ايدی. ايرماق دوشدي، قطداها اونلري طاشياچق
قدر دكل، آرقالدي كندى ده بولغا قئدي.

اوشاق ايچريه كيردي. صوبانك ياشنه بر فوجاق
هوش اودوني آندى. كويلي به قورور اودوندن بر
قاچ بولغه يونماسي سويلدي. كويلي قاتناني آندى.
ايشه باشلادی.

پوپ هر وقتك كچي شن، فعال اوياندي. ياتانندن
چيغاندن اولن خاچ چقاردي. و ترجيع ايدي :
«سارلر ك بابام...» دعاسي اوقودي. «باري بزه
رحمت ايت» جلاسه دي برجوق دفعه تكرارلادي.
اوندن سوركه چوراني اياق قابسي كيدى، و بوزني
بيقادي، اوزون صالچري طارادي. اسكي السه سي
كيشيني. وعبادت ايچون مقدس تصويرلرك ئوكنه
كيدني. «بابه نولسه» ك اوزنه سنده، «بزنصل بزه
تجاوز ايدنلري عفو ايديبورسق، سزده بزدن بزه
قارشى واقع اولان تجاوزلري عفو و صفحكزه مظهر
ايلهك سوزلرنيك كنيده دوردي؛ دهادن، سرخوش
و» سرائيلر، ايكي يوزلير، ديه ايشيتيله چك قدر
ميرله يان ده سيوت عقلمه كشدی. بالخاصه، سرائيلر
كله سي واسيلي داويدوويچ ده قونديني. بالخاصه،
زيرا سرائيلك مستمتنا، كنديسنيك هر دلو فصاحي
ارتكابه ميل اولديني بيليردي. وده سيوت كوچه نمشدي.
«بزنصل عفو ايديبورسق» كله رلي نلفظ ايدي.
و آبريجه «الله اوني صافلاسين» ديدی. و دعاسته
دوام ايدي. «بزي نفس امارهك ارزولرني رام
ايت». سوزلري خاطر لادي كه، بركون اول، املاك
صاحي اغنيادن و لاولوك آوندعاجرا اينديري ايچيندن
سوركه، روم قاريشق چاي ذوقله ايشيشدي.

دعاسي بنتجه، انسالك بوزني چيكريله شيرين
كوچوك بر آينه به ياقدي. ياشنك ته سنده ارتق اتي
بالی بر آجيقاق بيراقچق قدر سيرملش قومرال
صالچاري اورتالاماسنه برچيزكه آبيردی. سيرك
صافاللي، فرق ايكي ياشنه رغماً كنج، كنديش اتي
سيامنه بر حظه ياقدي؛ سوركه كوچوك سالونه چكدي.
قازيسي ساوري اورايه كيتيرمشدي.

— بوايشي سن كندك ايچون يايورسك؟ يانه قلاتره؟
قادن. نه بن كندمي؟ بشقه كيم ياياجق؟